

MATERIAŁY

**II MIĘDZYNARODOWEJ
NAUKOWE-PRAKTYCZNEJ KONFERENCJI**

“WYKSZTAŁCENIE I NAUKA BEZ GRANIC – ’2005”

19-27 grudnia 2005 roku

**Tom 3
Ekonomiczne nauki**

Przemysł – Praha
Nauka i studia – Publishing house Education and Science s.r.o.
2005

Materiały II Międzynarodowej naukowe-praktycznej konferencji
"Wykształcenie i nauka bez granic – '2005". Tom 3. Ekonomiczne
nauki. - Przemysł: Sp. Z o.o. "Nauka i studia". - 2005. - 112 s.
ISBN 5-98674-020-3

W zbiorze zawierać się materiały II Międzynarodjecz naukowe-
praktycznej konferencji "Wykształcenie i nauka bez granic -- '2005"
według sekcji "Ekonomiczne nauki".
Dla studentów, doktorantów i wykładowców wyższych uczelni.

ISBN 5-98674-020-3

© Kolektyw autorów, 2005
© Nauka i studia, 2005

Савченко І.В., Семенюк Л.П. Регіональні аспекти розвитку банківської системи України	67
Шершун С.М. Діяльність банків на фондовому ринку – реалії сьогодення	68
Жаворонкова О.Р. Формирование партнерских отношений в схеме государство-клиент-банк	70
Журба І.О. Аналіз факторів, що впливають на потенціал банку	72

EKONOMIA MIĘDZYNARODOWEJ DZIAŁALNOŚĆ

Амоша К.Ю. Україна і ВТО: за і проти	75
Анохина В.Ю. Привлечение иностранных инвестиций в экономику Украины	77
Бондар І.В. Дидактичні аспекти формування креативності при вивченні всевітньої історії у 10-11 класах	80
Буша В.В. Углубление интеграции Украины в мировую экономическую систему в аспекте ее вступления в ВТО	83
Чуйков М.М. Перспектива співробітництва України з МВФ	85
Даниленко О.Л. Відкритість економіки України та її вплив на внутрішній ринок	87
Голяк Н.Б. Міжнародний аспект регулювання івестиційного та галузевого розвитку у країнах Центральної та Східної Європи	89
Голод Л.О. Фактори поглиблення інтеграційної політики України	92
Гонза Т.В., Огороднік Р.П. Безальтернативний шлях в глобальний простір	94
Єгорова І.Г., Ізмайлова О.О. Кредитні лінії іноземних інвесторів в Україні: тенденції і наслідки	98
Кашенко К.В. Пріоритети економічного розвитку України в умовах послаблення її інтеграції до ЄС	102
Коневская Н.В. Методы достижения предприятием конкурентных преимуществ на мировом рынке	104
Попова В.В., Попов В.Ю. Вплив структури зовнішньоекономічної діяльності на модель розвитку національної економіки	107

Попова В.В., Попов В.Ю.

*Національний аграрний університет України***ВПЛИВ СТРУКТУРИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА
МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Процеси глобалізації, що загострилися наприкінці ХХ сторіччя на ринку товарів, технологій, капіталу, з високим ступенем актуальності поставили питання інтеграції у світове економічне співтовариство країн, що розвиваються. Національна макроекономічна система знаходиться в стані глибокої трансформації, тому для неї міжнародна торгівельна діяльність є чинником великого ступеню непевності завдяки зворотному впливу на формування моделі розвитку. Подолання проблем розвитку національної економіки вимагає вирішення питань ресурсного забезпечення, що обумовлює певну залежність від участі у міжнародному поділі праці. При цьому необхідно дотримуватись вимог забезпечення внутрішньодержавних економічних інтересів, захист яких послаблюється відсутністю сталої ринкової інфраструктури, нагромадженням низки перешкод, обумовлених інертною залишковою дією адміністративно-командної системи управління, відставанням технологічного рівня вітчизняного виробництва.

Сучасна конфігурація розвитку національної економіки України багато в чому визначається вирішенням питань, що лежать в межах зовнішньоекономічної діяльності і знаходяться під впливом тенденцій міжнародної торгівлі. Участь в міжнародній торгівлі стає можливою за умови узгодження попиту ринків, сформованих виробниками іноземних країн, і узагальненого виробничого потенціалу вітчизняного виробника. Питома вага експортно-імпорتنих операцій у валовому національному продукті відбивається на тенденціях економічного зростання країни, формує його тип і темп. Чим багатше і різноманітніше ресурсна база країни, чим вище ємність внутрішнього ринку, тим менша залежність її економіки від кон'юнктури міжнародних ринків. В той же час, активна зовнішньоекономічна діяльність є однією з найважливіших сфер, яка сприяє формуванню наскрізного продуктового та технологічного конкурентного середовища, чим впливає на структурні перетворення в економіці країни.

Зовнішньоекономічні зв'язки суттєво впливають на результати господарської діяльності, обумовлюють структурні орієнтири національної економіки в межах моделі державного розвитку. Досягнення позитивного сальдо в зовнішній торгівлі може супроводжуватися негативними явищами в економіці. Небажані наслідки не можуть бути виявлені шляхом винятково порівняльного аналізу експорту й імпорту, а вимагають порівняльного зіставлення витрат виробничих факторів на рівні загальних структурних зрушень, особливо по статтях "основні фонди" і "фонд оплати праці". Аналіз структури експорту України показує що переважна більшість експортних позицій залежить від природних та нервних факторів, це продукція металургійної (39,7%) та харчової (13,3%) галузей.

За часи незалежності в показниках структури експорту відбулися суттєві зміни у бік чорної металургії, яка займає друге місце за витратами енергоносіїв в частині обсягів споживання газу, вугілля та нафтопродуктів. Якщо в Радянському Союзі найбільш високу частку в експорті займав паливно-енергетичний комплекс, то в Україні - металургійний. Слід також відзначити наступне: в структурі імпорту України переважають мінеральні продукти - 41,5%, тобто експорт металу відбувається за рахунок імпорту енергоносіїв, через продукцію металевих галузі відбувається реекспорт енергоносіїв. У 2002р. з України було експортовано неблагородних металів та виробів з них на суму 7129 млн. дол. США, що склало понад 91% загальної обсягу продукції чорної металургії, тобто можна стверджувати, що ця галузь працює на обслуговування зовнішнього ринку.

Оптимізація структури експорту знаходиться в прямій залежності від внутрішньої структури промисловості, де в останні роки відбулися значні перекося в бік металургійної галузі. Досягнення показників зростання ВВП за рахунок експорту продукції металургійної галузі призводить до сировинної моделі розвитку економіки країни з екзогенною залежністю.

Актуальним для України стає помірковане та науково обгрунтоване регулювання зовнішньоекономічної діяльності на засадах об'єктивного планування та прогнозування змін у структурі промисловості. Програми і концепції розвитку окремих підприємств і галузей потрібно розробляти з урахуванням стану розвитку внутрішнього ринку України. Потрібна комплексна і збалансована стратегія зовнішньої торгівлі, яка сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняного виробника, розроблена з орієнтацією на вступ до міжнародної організації торгівлі та Європейської спільноти.

Для країн, економіка яких знаходиться в стані трансформації, необхідний поглиблений аналіз зовнішньоторговельного сальдо з відображенням фактичних витрат виробника по статтях основних факторів праці і капіталу. Сировинна орієнтація експорту не тільки не здатна забезпечити ефективність зовнішньої торгівлі і стійке зростання ВВП, але й руйнує інвестиційну основу розвитку. При переважно сировинному експорті використовується в основному некваліфікована робоча сила, що призводить до низького рівня його трудомісткості. Країни, що спеціалізуються на експорті сировини, в порівнянні з розвинутими, мають більш низьку мінімальну заробітну плату, що також спотворює реальну картину ефективності ЗЕД за витратами праці.

Внутрішня промислова політика, спрямована на забезпечення і підтримку такої структурної орієнтації експорту, не здатна створити міцну базу для розвитку держави. Як правило, сировинні галузі і на внутрішньому ринку є більш фондомісткими, а орієнтація їх продукції на експорт "вимиває" із країни капітал, в першу чергу, через витрати на основні фонди. Результати дослідження показали, що переважно сировинна орієнтація експортної складової призводить до вивозу капіталу з країни, при одночасній внутрішній "інвестиційній спразі". У даному випадку має місце парадокс: нарощування виробництва і експорту сировини призводить до економічного занепаду.